



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Concilia Provincialia Mediolanensis Sex

Borromeo, Carlo

Venetiis, 1602

De Testibus Synodalibus, Prouincialis, & Diœcesanæ Synodis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62072](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62072)

- 41 Cancellarius autem, à promotore rogatus omnis quotidianæ Sessionis, tum matutinæ, tum pomeridianæ acta publica conscribat, in librumque certum referat.
- 42 Peracta demùm tota uniuscuiusque diei Sessione, Episcopus de more solemniter benedicat.
- 43 His decretis de Synodi Diœcesanæ habendæ ratione, atque vsu per nos editis, addi, atque de his mutari aliquid in ijs, quæ aut ad dirigendæ Synodi rationem, ordinem, aut ad decretorum Prouincialium, aliarum sanctionum promulgationem pertinet, Episcopo ex causa liceat, prout ex Synodi suæ Diœcesanæ vsu esse videbitur.

De Testibus Synodalibus Prouincialis & Diœcesanæ Synodus.

S Y M M A R I U M.

- 1 Synodales testes deligendi.
- 2 Quique, quot, & à quibus.
- 3 Metropolitani & Episcoporumque eos non eligentium pœna.
- 4 Eisdemque presentes, iurant; & quid; quaque formula. 10.
Quando item, & ubi. De Synodo Diœcesana, nu. 28. & 29.
- 5 Eisdem à Synodo absentibus, quid à Metropolitano, & quid ab Episcopo præstandum. 6.
- 7 Eorundem nomina à Cancellario Episcopali notanda.
- 8 Eorumque aliquo defuncto, quid ab Episcopo curandum.
- 9 Id testis Synodalis officium suscipere, vel iurare recusans, ut compellendus.
- 10 Testium ipsorum quod munus.
- 11 Quæ ad Metropolitanum, vel Episcopum referant, & quando. 13.
- 12 Ad Prouincialem Synodum eorum quis accedat, & quæ ibi præstet, & quando discedere liceat. 15.
- 13 Viatici, & victus sumptum quis illi suppeditet.
- 14 Ad Diœcesanam verò Synodum, locauè alia proficiscenti, an aliquid viatici, sumptusque dandum, & à quibus.

4. De Test.
Synod.

1



T^{estium} Synodalium munus, sicubi internitum est, restituatur; atque non nomine solum; sed certis officij partibus, rectè per eos geratur: quibus in Synodo, vel Prouinciali, vel Diocesana committetur, hæc de illis, eorumque officio statuimus.

2

Primò viri Ecclesiastici etate, moribusque graues, prudentes, ac virtutum Christianarum studiosi, & spiritualis vite amantes, in Concilio Prouinciali à Metropolitano ex vnaqua; Diocesi duo saltem in Synodo Diocesana; ab Episcopo è Diocesi sua septem, pluresuè, prout expedire viderit, testes Synodales deligantur.

3

Quo in officio meminerit & Metropolitano, & Episcopus pater, in Concilio Lateranensi ab Innocentio II. sancitæ, si vel illæ in Concilio Prouinciali, vel hic in Diocesana Synodo nullos Synodales testes nominarit.

4

Qui à Metropolitano delecti, & nominati sunt, in eodem Prouinciali Concilio; qui ab Episcopo in ipsa Diocesana Synodo iurati, allatis sanctorum pignoribus, sanctè spondeant, ex formula verborum infra præscripta, muneris sui partes, infra constitutas, se executuros esse.

5

Si verò à Concilio Prouinciali abest, qui à Metropolitano nominatus est, tunc Episcopus, pro cuius Ciuitate, vel Diocesi ille electus est, vnus mensis à fine Concilij spacio, eum ad se litteris accersat; eundemque ex ipsa præscripta formula iureiurando obstringat, ac ius iurandi præstiti testimonium, publica auctoritate munium, intra alium mensem, ad Metropolitanum omninò mittat.

6. De Conci-
lio Prouincia
li.

6

Synodalium testium, qui constituto Concilij tempore, à Metropolitano in vnaqua; Prouinciæ Diocesi, de more electi pronuntiabuntur, si qui absunt, nomina litteris edantur, & confignentur: quibus litteris ipse Metropolitanus Episcopo, cuius Diocesis causa nominati, ac delecti sunt, potestatem faciat astringendi illos iureiurando, quod certis cõceptis verbis ex decreto Concilij Prouincialis quarti ab ijs præstari oportet. Id Episcopus vbi è Concilio ad stationem Episcopalem redierit, duorum mensium spacio exequatur: deque re ea accurate præstita Metropolitanum per litteras, eo tantum nomine scriptas certiores faciat.

7

Testium verò, qui vel Metropolitano in Synodo Prouinciali, in Episcopo ex illius auctoritate delegata ius iurandum præstiterunt, nomina à Cancellario fori Episcopalis certo libro, eius iussu notentur.

8

Si quando testis Synodalis à Metropolitano in Synodo Prouinciali delectus, qui iuratus in aliqua Prouinciæ Diocesi officium illius suscepti muneris gerat; antequàm Concilij proximè futuri dies in dicta

venierit,

Venerit, diem suum obierit, Episcopi cura sit de illius obitu Metropolitano certiore facere, qui alium in illius locum eligat, qui ex veterum formula cōcepta etiam iuratus, illius muneris partes in illa diocesis testis Synodalis officio, charitatis zelo, sinceroque debita sollicitudinis studio, strenuè in Domino prosequatur.

9 Quicumque siuè absit, siuè præsens adsit, testis nominatus, id vel officium suscipere, vel ius iurandum præstare recusarit id, vt præstet, si Provincialis Synodi testis est, à Metropolitano; si Diocesanæ, ab Episcopo compellatur; ac propterea si opus videbitur, cum eo multis etiam, & pœnis, cœnsuris uè agatur.

4. Ibidem;

10 In iurandi autem formula, ex antiquo Canone excerpta, quam præstabunt, hæc est.

35. q. 6. c. 6.

Ego N. testis Synodalis à Reuerendissimo Metropolitano vel, si in Diocæsana Synodo electus est, à Reuerendissimo Episcopo nominatus, promitto, spondeo, & iuro, quòd amodo in antea quicquid noui, aut audiuì, aut post modum inquisiturus sum, quod contra voluntatem Dei, & rectam Christianitatem in Diocesi, vel regione mihi commissa, factum sit, vel futurum erit, si in diebus meis euenerit, tantum, vt ad meam cognitionem quocumque modo si sciuerò, aut indicatum fuerit mihi, Synodalem causam esse, & ad ministerium Reuerendissimi Metropolitanì, aut si Diocesanæ Synodi est, Reuerendissimi Episcopi pertinere, quòd ego nec propter timorem, nec propter præmium, nec propter parentelam vllatenus celabo Reuerendissimo Metropolitano, aut si Synodi est, Reuerendissimo Episcopo, aut eius missis, cui hoc inquirere iusserit, quandocumque ex hoc me interrogauerit, sic me Deus adiuuet, & hæc sanctorum Reliquiæ.

11 Iurati testes hoc perpetuò meminerint se non amore, non odio, non inuidia, non spe, non metu, non pœna, non præmio, non cognatione, non vlla denique re commoueri, aut impediri debere, quominus liberè, & integrè munus suum pro ratione infra præscripta præstet. Quo igitur tempore hoc munus gesserint personas discretas interrogando simpliciter, & de plano, absque vlla iurisdictione sollicitè inuestigent, hæc quæ sequuntur. Idque singuli aut in vniuersa Ciuitate, & Diocesi, aut in regione, vnicuique eorum potissimum, nominatimq; commissa.

An Parochi; Canonici, & alij quicumq; Ecclesiastici homines, quos residere oportet, præsentés in Ecclesijs suis ad sint; anq; rursus si præsentés in Parochialibus, vel Canonicalibus, Clericalibusq; cõdibus habitent.

An Parochi præterea; alijque animarum curatores sollicitè, vt debent, fidelium sibi commissorum, saluti inuigilent.

An in sacramentis sanctè ministrandis, in verbi Dei prædicatione, in salutaribus monitis, in rudium, & puerorum ad Doctrinam Christianam

stianam

stianam institutione, & in cæteris omnibus curæ Parochialis officijs diligentis muneris partes præsent.

An reliqui, quicumque sint, Ecclesiastici ordinis homines, Ecclesie, si quam obtinent, aut in qua dignitatem, vel Canonicatum, vel Capellam, vel Ecclesiasticum aliquod munus habent, aut in qua adscripsi sunt, oneribus satisfaciant, & præscriptas sibi functiones obeant.

An Ecclesie sacra, tecta sint; an ornamentis, & suppellectili Ecclesiastica necessaria & congrua instructæ: an in illis, aut earum cœmeterijs atrijsuè aliquid incultum sit, quodque sordibus obsolescat; anè aliquid à religioso cultu, & pietate alienum.

Videant item, an populus in via Domini ambulet; frequensque adsit diuinis officijs, & sacris concionibus; & in Ecclesia piè, religiosèq; verseur; atque dies festos colat.

An ieiunium quadragesimæ, quattuor temporum, stataque reliqua Ecclesie ieiunia, obseruet.

An eisdem decimas, primitias, aliaque debita emolumenta, adimentauè præstare, aut soluere recuset.

An in populo sacrilegi, blasphemæ, concubinarij, adulteri, incestuosi, virginum raptores, an excommunicati, an hæresis, & magiæ, superstitionum uè nomine suspecti sint.

An denique alia in eodem morum corruptelæ, quæ correctionem, emendationem uè requirant.

Dispiciant item, an quæ Romanorum Pontificum Constitutionibus, Oecumenicis, Prouincialibus, Diocæsanisque Synodis, Episcoporumque edictis quouis de genere decreta, sancitauè sunt, ab ijs seruentur, quorum interest, siuè Ecclesiastici, siuè laici homines sint.

12 Quæcumque verò animaduertent, quæ iam decreta, sancitauè, nullam adhuc, aut non perfectam executionem habuerint; tum quæ rursus deprauata, correctionem, vel reformationem desiderent; ea omnia, & singula ordine ad Metropolitanum in Concilio Prouinciali: si verò Diocæsanæ Synodi testes sunt, ad Episcopum in ipsa Synodo referant. Quod officium, ut & præstent vtilius, & rursus ea de causa nullus patiat impensam, quæ necessaria non sit, ratio hæc omnino seruetur.

13 Qui Prouinciali Concilio à Metropolitanò nominati, & constituti sunt testes Synodales, ij tribus ante mensibus, quàm Concilij proximè futuri stata dies venerit, quæcumque in Vrbe, Diocæsia uè, vbi id officium præstare debent; animaduertent, quæ reformationem, aut correctionem requirant, ea in scriptum relata, ad Metropolitanum mittant: testes verò Diocæsanæ Synodi mense saltem, antequàm dies Synodalis venerit, id ipsum Episcopo præstent.

Cum

14 Cum verò Prouincialis Concilij dies instabit; in vnaquaque Diocesi, eo nomine electi inter se conuenient, vt eorum vnus, quam Metropolitanus maluerit, si tamen id illis, vel cum constituit ad hoc munus, vel postea litteris significauit; alioquin is, de quo inter se conuenierint, accedat: qui constituta die Concilio presens ad sit; ac si que interroganda, examinanda, aut cognoscenda ab ipso de ijs, que prescripta sunt, aut de alijs, que Metropolitanus censuerit, coram fideliter respondeat, summaque integritate, prout iureiurando sanctè adstrictus est.

Prima verò, vel sequenti, si potest, proxima, post Synodum inchoatam congregatione, aut certè, quàm primum potest, referet, & interrogatus respondebit.

15 Quod vbi planè prestiterit, discedat licet: neque post illud tempus, nisi Metropolitanus aliter censuerit, sumptus illi pro victu suppeditetur; sed solum tantum pro viatico detur, quantum ad redeundum satis sit.

16 Viaticum autem testi Synodali, ad Synodum Prouincialem proficiscenti, & sumptus pro victu necessarius, quamdiù pro munere comorabitur, suppeditetur aliqua pecunię contributione, que satis sit, à Clero eius Diocesis facta: que Episcopus efficiat, vt sine mora, impedimentouè ei omninò persoluarur.

Episcopus testi Synodali ad Concilium Prouinciale venienti viaticum, sumptusque victui necessarios à Clero aliquod ante constitutum Concilij tempus contribui, ex Synodi Prouincialis quartę prescripto, iubeat; aut alia ratione, quam potiore censuerit pecuniam eo nomine necessariam: que postea, vt ex illa contributione, mutuanti restituatur, quàm primum curet, ne viatici difficultate impeditus vllam veniendi moram interponat, sed ad constitutum tempus in Concilio presens adesse possit.

6. De Concilio Prouinc.

17 Ad Diocesanam verò Synodum testibus Synodalibus venientibus, nihil neque sumptus, neque viatici contribuatur; nisi sint, qui Diocesane Synodo interesse non debent; atque ijs quidem suppeditetur, ad prescriptam Prouincialibus testibus rationem.

4. Ibidem.

Si testis Synodi, vel Prouincialis, vel Diocesane à suo domicilio ad aliquem locum pro sui muneris functione inuestigaturus accellerit; victus expensa, viaticumque ab ijs detur, quorum causa venerit, ad idque dandum Episcopus compellat.

De Monitionibus in Synodo legendis.